

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت ۳۲۹

عادی

طرح راهبری هوشمند کشاورزی ایران (رهک)

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست
فرعی:	اجتماعی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۱۱۷ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

بخش کشاورزی به عنوان محور اصلی امنیت غذایی و معیشت هم‌وطنان، نقشی بی‌بدیل در پایداری اقتصادی و اجتماعی کشور ایفا می‌کند. با این حال این بخش در سال‌های اخیر با چالش‌های بی‌سابقه‌ای مواجه شده است از جمله کاهش نزولات آسمانی، افزایش دما، فرسایش خاک و پراکندگی مالکیت اراضی دستاوردهای کشاورزی را با مخاطره جدی روبه‌رو ساخته است. از سوی دیگر، بهره‌برداری ناکارآمد از منابع آب و خاک نه تنها به کاهش تولیدات منجر شده بلکه پیامدهای ناگواری چون مهاجرت روستاییان، کاهش کیفیت محصولات و فشار بر منابع طبیعی را در پی داشته است.

در این میان، تغییرات اقلیمی و تشدید بحران کم‌آبی، ضرورت بازتعریف سیاست‌های کشاورزی با محوریت «مدیریت هوشمند منابع» و «توسعه پایدار» را به امری اجتناب‌ناپذیر تبدیل کرده است. تجربه جهانی نشان می‌دهد که عبور از کشاورزی سنتی و حرکت به سمت الگوهای نوین مبتنی بر فناوری، یکپارچه‌سازی اراضی و زنجیره ارزش کامل تنها راه نجات بخش کشاورزی در شرایط بحرانی است.

طرح پیش‌رو باهدف تبدیل تهدیدها به فرصت، در چهارچوبی جامع تدوین شده است. این پیش نویس باتکیه بر پنج رکن اصلی:

- ۱- بهینه‌سازی مصرف آب از طریق گسترش سیستم‌های آبیاری نوین و الگوی کشت اقلیم‌محور
- ۲- تجمیع اراضی خُرد با حفظ حقوق مالکیت و ایجاد اقتصاد مقیاس بزرگ
- ۳- توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی برای افزایش ارزش افزوده و اشتغال‌زایی
- ۴- توانمندسازی تعاونی‌ها به عنوان نهادهای محوری توسعه روستایی
- ۵- نظارت هوشمند و پاسخگویی شفاف با استفاده از سامانه‌های دیجیتال

درصد است تا با ایجاد هماهنگی بین بخشی میان وزارتخانه های مرتبط، بخش خصوصی و جامعه محلی، گام های اساسی در راستای تحقق اهدافی چون « حداقل افزایش ۳۰ درصدی بهره وری آب»، « حداقل رشد ۲۵ درصدی درآمد سرانه روستاییان» و « تضمین امنیت غذایی پایدار» بردارد.

طرح راهبری هوشمند کشاورزی ایران (رهک)، نه تنها پاسخی فوری به بحران های کنونی است؛ بلکه با نگاهی آینده نگر، زیرساخت های لازم برای همگامی با فناوری های روز جهان و تاب آوری در برابر تغییرات اقلیمی را فراهم می آورد. امید است با تصویب این قانون، گامی بلند در جهت احیای شکوه کشاورزی ایران و تضمین حقوق نسل های آینده برداشته شود.

هادی هاشمی نیا - محمد رستمی - علی امامی راد - فرشاد ابراهیم پور نورآبادی - احمد مرادی - مجید دوست علی - رضا سپه وند - سالار مرادی - مصطفی مطورزاده - فتح الله توسلی - محمد خوش سیما - حامد یزدیان - علی احمدی - عبدالرضا مصری - ابراهیم عزیزی تهران - محمد صالح جوکار - بابک رضازاده - کامران پولادی - محمدانور بجارزهی - رستگار یوسفی - فرهاد بشیری - مهرداد گودرزوندچگینی - میثم ظهوریان ابوترابی - سیدروح الله موسوی بیدلی - رحیم کریمی - رحمت اله نوروزی - بیت اله عبداللهی - محمد سراج - حسین امامی راد - سیدسلیمان ذاکر - حمیدرضا عزیزی فارسانی - ابراهیم نجفی اسپیلی - رحمدل بامری - جهانبخش قلاوند - هادی محمدپور - شهین جهانگیری - امیرحسین نظری - احسان عظیمی راد - عمران عباسی کالی - یاسر اسلام دوست کاربندی - محمدرضا محسنی ثانی - فرامرز شاهسواری - غلامرضا دهقان ناصرآبادی - سیدحسن هاشمی - محمد معتمدی زاده - علی شیرین زاد - کمال حسین پور - هوشنگ هادیان پور - علیرضا عباسی - غلامرضا میرزائی - علیرضا زندیان - رضا حاجی پور - محسن زنگنه - مهرداد لاهوتی - روح اله متفکرآزاد - حاکم ممکن - علی کرد - عباس بیگدلی - سیدمحمد سادات ابراهیمی - حسن قشقاوی - احمد آریائی نژاد - سیدحمیدرضا کاظمی - عثمان سالاری - اسداله چراغی - حسین صمصامی مزرعه آخوند - احمد بخشایش اردستانی - سیدعبدالکریم هاشمی نخل ابراهیمی - محمدمهدی شهریاری - روح اله لک علی آبادی - سیدابوالحسن مصطفوی غمام - اکبر رنجبرزاده - یاسر عربی - فداحسین مالکی - هاشم خنفری پورجعفری - فضل اله رنجبر - محمدتقی نقدعلی - رسول بخشی دستجردی - محمد سبزی - عبدالغفور امان زاده - محمد بیات - محمود طاهری - ابوالقاسم جراره - همایون سامه یح نجف آبادی - اسفندیار عبداللهی - علی کشوری - غلامرضا توکل شوریجه - جمشید قائم مقام - سیدنجیب حسینی - مجتبی زارعی - نادرقلی ابراهیمی - مجتبی یوسفی - اکبر پولادی باغبادرانی - غلامحسین زارعی - احمد فاطمی - محمد میرزائی - سیدیحیی سلیمانی - زهرا خدادادی - زهرا سعیدی مبارکه - احمد نادری - محمد رشیدی - سمیه رفیعی - حسینعلی

حاجی دلیگانی - سیدجلیل میرمحمدی میبدی - حمیدرضا گودرزی - حسن حسن نتاج صلحدار -
محمدرضا رضائی کوچی - صدیف بدری - امیرحسین بانکی پورفرد - سیدمحمد پاک مهر - عباس
پاپی زاده بالنگان - پیمان فلسفی - نصراله پژمان فر - غلامرضا نویدی - عبدالحسین همتی سراپردہ -
موسی احمدی - کامران غضنفری - احد بیوته

عنوان طرح: طرح راهبری هوشمند کشاورزی ایران (رهک)

ماده ۱ - اهداف این قانون عبارت است از:

۱- تحول ساختاری در بخش کشاورزی، افزایش بهره‌وری منابع، تقویت اقتصاد روستایی و مقابله با چالش‌های ناشی از تغییرات اقلیمی

۲- مدیریت بهینه آب‌وخاک با اولویت کاهش حداقل پنجاه درصدی مصرف آب کشاورزی موضوع جزء (۳) بند «ت» ماده (۳۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت از طریق روشهایی مانند توسعه فناوری‌های نوین و هوشمند آبیاری و الگوی کشت اقلیم محور

۳- افزایش ۱۵ درصدی تولید محصولات استراتژیک و ایجاد حداقل ۵ شغل پایدار به‌ازای هر ۱۰۰ هکتار اراضی زیر کشت.

۴- یکپارچه‌سازی اراضی خُرد، خروج از کشاورزی خُرده‌مالکی و دستیابی به اقتصاد مقیاس بزرگ

۵ - توسعه زنجیره ارزش کشاورزی با ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی

۶- توانمندسازی تعاونی‌های روستایی به‌عنوان بازوی اجرایی توسعه پایدار، از طریق دسترسی به فناوری، اعتبارات و آموزش‌های تخصصی

۷- نظارت هوشمند و پاسخگویی شفاف با استفاده از سامانه‌های دیجیتال پایش منابع و عملکرد تعاونی‌ها

۸- توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های هوش مصنوعی و تحلیل داده‌های بزرگ در مدیریت منابع آب، پیش‌بینی الگوی کشت، پایش عملکرد تعاونی‌ها و بهینه‌سازی زنجیره ارزش

۹- تلفیق دانش بومی با فناوری‌های روز جهانی در اجرای طرح‌ها با همکاری مراکز علمی و پژوهشی

۱۰- مشارکت‌دهی جوامع محلی و حفظ حقوق نسل‌های آینده در بهره‌برداری از منابع

۱۱- توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی جهت افزایش ارزش افزوده محصولات کشاورزی و ایجاد اشتغال

تبصره- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است از طریق هماهنگ نمودن «وزارت نیرو»، «وزارت صنعت، معدن و تجارت»، «وزارت راه و شهرسازی»، «سازمان برنامه و بودجه» و «سازمان محیط‌زیست» تحقق اهداف فوق را ضمن رعایت سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، پیگیری و گزارش آن را در پایان هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید:

ماده ۲- در راستای تحقق اهداف ماده ۱، و به‌منظور ارتقای بهره‌وری منابع، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ظرف مدت یک‌سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با همکاری سازمان برنامه و بودجه، برنامه «تجمیع داوطلبانه

اراضی کشاورزی خُرد» را با حفظ مالکیت فردی و از طریق تبدیل زمین‌ها به سهام در قالب تعاونی‌های روستایی، طراحی و اجرا نماید. این برنامه در مورد اراضی با مساحت کمتر از ۵ هکتار در مناطق خشک و کمتر از ۳ هکتار در مناطق مرطوب یا کوهستانی اجرا می‌گردد.

تبصره ۱- منظور از کشاورز خُرد، کشاورزی است که مساحت زمین وی کمتر از ۵ هکتار در مناطق خشک و کمتر از ۳ هکتار در مناطق مرطوب و کوهستانی باشد.

تبصره ۲- مالکانی که به این برنامه ملحق شوند، از مشوق‌های حمایتی از جمله اولویت در تخصیص نهاده‌های یارانه‌ای (بذر، کود، سم)، تأمین تا ۸۰ درصد هزینه‌های سامانه‌های نوین آبیاری، دسترسی به تسهیلات مالی با نرخ ترجیحی و اولویت در واگذاری اراضی دولتی برای توسعه طرح‌های زنجیره ارزش بهره‌مند خواهند شد.

تبصره ۳- فهرست مناطق خشک، مرطوب و کوهستانی ظرف مدت سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری سازمان برنامه و بودجه و بر اساس سند آمایش سرزمینی تعیین و هر دو سال یک‌بار به‌روزرسانی خواهد شد.

تبصره ۴- در مناطقی که دارای پتانسیل فنی، اقتصادی و اقلیمی تشکیل تعاونی‌های کشاورزی شناخته شوند، کشاورزانی که بدون دلایل فنی موجه از عضویت در تعاونی‌های روستایی امتناع ورزند، از دریافت تسهیلات دولتی و نهاده‌های یارانه‌ای کشاورزی محروم خواهند شد. تشخیص وجود پتانسیل و دلایل موجه یا غیرموجه عدم مشارکت، بر عهده کارگروه‌های استانی نظارت موضوع ماده ۱۳ بند ب، خواهد بود.

ماده ۳- تشکیل تعاونی‌های روستایی در قالب چهار سطح ذیل خواهد بود:

الف- سطح ۱: تعاونی‌های بزرگ- اراضی بیش از ۵۰۰ هکتار با سرمایه اولیه حداقل ۲۰ میلیارد ریال و دارای حداقل ۳۰ کشاورز عضو

ب- سطح ۲: تعاونی‌های متوسط- اراضی ۲۰۰ تا ۵۰۰ هکتار با سرمایه اولیه حداقل ۱۰ میلیارد ریال و دارای حداقل ۲۵ کشاورز عضو

ج- سطح ۳: تعاونی‌های کوچک- اراضی ۱۰۰ تا ۲۰۰ هکتار با سرمایه اولیه حداقل ۵ میلیارد ریال و دارای حداقل ۲۰ کشاورز عضو

د- سطح ۴: تعاونی‌های خُرد- اراضی ۵۰ تا ۱۰۰ هکتار با سرمایه اولیه حداقل ۳ میلیارد ریال و دارای حداقل ۱۵ کشاورز عضو

تبصره ۱- کلیه تعاونی‌ها موظفند طرح جامع توسعه کشاورزی پایدار را شامل برنامه‌های مدیریت منابع آب، الگوی کشت اقلیم محور، برنامه بازاریابی و سازوکارهای حسابرسی داخلی، ظرف ۶ ماه پس از تأسیس به وزارت جهاد کشاورزی ارائه نمایند.

تبصره ۲- در هر تعاونی باید ۲۰ درصد از اعضا مالکین کشاورزان خُرد باشند.

ماده ۴- در اجرای مواد (۲) و (۳) این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مجاز به انجام موارد ذیل است:

الف- ایجاد بانک اطلاعاتی یکپارچه از اراضی تجمیع شده و نظارت بر روند سهام گذاری

ب- تنظیم قراردادهای مشارکت با تضمین حقوق مالکیت و سوددهی شفاف برای کشاورزان

ج- ارزش گذاری عادلانه زمین ها بر اساس کیفیت خاک، دسترسی به آب و موقعیت جغرافیایی

د- تأمین هشتاد درصد (۸۰٪) هزینه های زیرساختی تعاونی ها (نظیر ادوات آبیاری نوین، ماشین آلات و انبارهای مدرن) از طریق صندوق توسعه کشاورزی

تبصره- سهام گذاری در تعاونی های کشاورزی موضوع این قانون به منزله انتقال مالکیت زمین نبوده و صرفاً معادل سازی ارزش زمین جهت مشارکت در تولید و توزیع سود است. مالکیت رسمی زمین همچنان در اختیار فرد باقی می ماند و تمامی حقوق مربوط به ارث، فروش، خروج داوطلبانه یا جایگزینی سهم، تابع مقررات آیین نامه اجرایی خواهد بود.

ماده ۵- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است:

الف- ضمن رعایت بند «الف» ماده (۳۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت، ظرف شش ماه الگوی کشت اقلیم محور را برای هر استان، شهرستان و منطقه متناسب با ظرفیت های آبی، خاکی و اقتصادی آنها تدوین و ابلاغ نماید.

ب- از طریق سامانه جامع کشاورزی، داده های مربوط به الگوی کشت، مصرف منابع و عملکرد تعاونی ها را به صورت شفاف منتشر نماید.

ج- با همکاری سازمان برنامه و بودجه و وزارت نیرو، برنامه عملیاتی کاهش مصرف آب و افزایش بهره وری را در قالب طرح های آزمایشی، اجرایی کند.

ماده ۶- به منظور تکمیل چرخه تولید، افزایش سوددهی کشاورزان و کاهش ضایعات محصولات، کلیه تعاونی های سطح ۱ و ۲ موظفند ظرف ۲۴ ماه پس از تأسیس، حداقل یک واحد صنعتی تبدیلی یا تکمیلی متناسب با محصولات اصلی خود با قابلیت ایجاد حداقل سی درصد (۳۰٪) ارزش افزوده بر محصولات خام و امکان اتصال به زنجیره کامل «از مزرعه تا بازار» احداث نمایند. مهلت یادشده در مناطق مرزی و کم برخوردار، برای یکبار به مدت ۱۲ ماه قابل تمدید است.

تبصره ۱- صنایع تبدیلی یا تکمیلی شامل فرآوری، بسته بندی، سردخانه ای، بازاریابی و صنایع وابسته به محصولات کشاورزی است.

تبصره ۲- تعاونی‌های موضوع این ماده موظفند در سردخانه‌ها و واحدهای صنایع تبدیلی و تکمیلی، سامانه‌های پایش آنلاین دما و رطوبت را نصب و ظرف ۱۸ ماه پس از بهره‌برداری، گواهی‌های بین‌المللی مرتبط با ایمنی غذایی و محیط‌زیست را اخذ نمایند.

تبصره ۳- تعاونی‌های سطح ۳ و ۴ مجازند با ارائه توجیه اقتصادی و تأیید وزارت جهاد کشاورزی واحد صنعتی تبدیلی یا تکمیلی مطابق شرایط مذکور در این ماده، احداث نمایند.

ماده ۷- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ضمن راه‌اندازی «سامانه نظارت بر قیمت‌گذاری و توزیع محصولات تبدیلی یا تکمیلی» ظرف ۶ ماه با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت فهرست صنایع اولویت‌دار تبدیلی یا تکمیلی هر منطقه را بر اساس مزیت‌های اقلیمی و نیاز بازار، به همراه تعیین ضابطه (استاندارد)های فنی و کیفی اجباری تدوین و ابلاغ کند و هر ۳ سال یکبار آن را مورد بازنگری قرار دهد.

ماده ۸- تعاونی‌های روستایی موضوع ماده (۴) این قانون در صورت ارائه طرح فنی - اقتصادی شامل مطالعات امکان‌سنجی، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی و رعایت استانداردهای بهداشتی و فناوری‌های نوین در مدیریت منابع و تأیید وزارت جهاد کشاورزی مجازند با رعایت الگوی کشت منطقه و انطباق با سند آمایش سرزمینی، نسبت به احداث دامداری یا شیلات صنعتی اقدام نموده و تحت نظارت کارگروه فنی متشکل از نمایندگان وزارت جهاد، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان دامپزشکی کشور فعالیت کنند.

ماده ۹- تعاونی‌های روستایی که حداقل ۵ سال سابقه فعالیت سودآور با تأیید وزارت جهاد کشاورزی داشته و در شاخص‌های عملکردی (کاهش مصرف آب، ایجاد اشتغال پایدار و رعایت استانداردهای زیست‌محیطی) جزء بیست درصد (۲۰٪) برتر کشور قرار گیرند، می‌توانند با ارائه طرح توسعه تأییدشده، از اراضی دولتی بلااستفاده به یکی از دو طریق ذیل، بهره‌برداری نمایند:

۱- قرارداد اجاره ۲۰ ساله با پرداخت ده درصد (۱۰٪) از سود خالص سالانه اراضی اجاره داده شده به دولت و امکان تمدید پس از ارزیابی عملکرد توسط کارگروه فنی وزارت جهاد کشاورزی

۲- مشارکت ۶۰ درصدی تعاونی و ۴۰ درصدی دولت در سرمایه‌گذاری و سود با واگذاری مدیریت کامل به تعاونی تحت نظارت مشترک وزارت جهاد کشاورزی و سازمان برنامه و بودجه

ماده ۱۰- وزارت جهاد کشاورزی موظف است نهاده‌های اساسی (بذر، سم و کود) را با قیمت مصوب دولتی در اختیار تعاونی‌ها قرار دهد.

ماده ۱۱-

الف- تعاونی‌های روستایی موظفند ظرف ۲۴ ماه پس از تأسیس، سامانه‌های آبیاری نوین را در حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) از اراضی تحت پوشش خود اجرائی نمایند. این سامانه‌ها باید دارای بهره‌وری حداقل هشتاد و پنج

درصدی بوده و به سامانه ملی پایش آب متصل باشند. در مناطق با تنش آبی شدید (طبق تقسیم‌بندی وزارت نیرو)، این مهلت به ۱۸ ماه، تقلیل و در مناطق مرزی، کوهستانی و کم‌برخوردار به ۳۰ ماه افزایش می‌یابد. وزارت نیرو با همکاری وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هفتاد درصد (۷۰٪) هزینه نصب سامانه‌ها را از محل صندوق توسعه کشاورزی تأمین کند و با استفاده از شمارشگر (کتور)ها و سامانه‌های هوشمند بر مصرف و سهمیه‌بندی بهینه آب نظارت کند. درصد یادشده برای مناطق مرزی، کوهستانی و کم‌برخوردار هشتاد درصد (۸۰٪) است.

ب- تعاونی‌های روستایی سطح ۱ و ۲ موظفند حداقل بیست درصد (۲۰٪) و تعاونی‌های سطح ۳ و ۴ حداقل ده درصد (۱۰٪) از انرژی مورد نیاز مکنده (پمپ)های آبیاری، سردخانه‌ها و واحدهای صنایع تبدیلی یا تکمیلی را از منابع تجدیدپذیر تأمین کنند. وزارت نیرو موظف است با توجه به شرایط اقلیمی هر منطقه، سامانه تولید انرژی تجدیدپذیر مناسب را برای هر تعاونی تعیین نموده و علاوه بر ارائه مشاوره فنی، شصت درصد (۶۰٪) هزینه تهیه و اجرای این سامانه‌ها را از محل صندوق محیط زیست تأمین کند.

ج- استفاده از ظرفیت هوش مصنوعی در سامانه‌های آبیاری نوین برای پیش‌بینی نیاز آبی، تشخیص نشت‌ها و بهینه‌سازی زمان آبیاری الزامی است. وزارت نیرو موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و مراکز علمی و پژوهشی ظرف ۱۲ ماه سازوکار استفاده از این ظرفیت را تدوین و پیاده‌سازی کند.

تبصره ۱- وزارت نیرو موظف است گزارش ماهانه مصرف آب هر تعاونی را در سامانه شفافیت منابع آب منتشر نماید.

تبصره ۲- در صورت بروز شرایط اضطراری مانند خشکسالی و سیل، وزارت نیرو مکلف است ظرف یک‌ماه طرح‌های جایگزین را ارائه کند.

ماده ۱۲- باهدف ایجاد همکاری مؤثر نهادهای دولتی، تأمین منابع مالی و اجرای اثربخش این قانون، شورای عالی کشاورزی مرکب از وزیر جهاد کشاورزی (رئیس)، وزیر نیرو، وزیر صنعت، معدن و تجارت، رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس کل بانک مرکزی، دادستان کل کشور و یک نفر به عنوان نماینده تعاونی‌ها، با شرح وظیفه تدوین برنامه پنج‌ساله اجرائی تعاونی‌های روستایی و رفع اختلافاتی که بین دستگاهها در اجرای این قانون پیش می‌آید، تشکیل می‌شود.

ماده ۱۳- به‌منظور تضمین اجرای اثربخش این قانون، شفافیت در عملکرد و حفظ حقوق ذی‌نفعان:

الف- کارگروه ملی نظارت بر کشاورزی مرکب از وزیر جهاد کشاورزی (رئیس)، رئیس سازمان برنامه و بودجه، دادستان کل کشور یا نماینده تام‌الاختیار، رئیس سازمان محیط‌زیست و نماینده منتخب تعاونی‌ها، با وظایف نظارت کلان بر اجرای این قانون، بررسی گزارش‌های فصلی وزارتخانه‌ها و رسیدگی به شکایات ساختاری تشکیل می‌شود.

ب- کارگروه‌های استانی نظارت مرکب از رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان، مدیرکل محیط زیست، دادستان استان یا نماینده تام‌الاختیار و نماینده تعاونی‌های استانی، با وظایف نظارت ماهانه بر مصرف آب، الگوی کشت و عملکرد مالی و فنی تعاونی‌ها و حل و فصل اختلافات محلی تشکیل می‌شود.

ماده ۱۴- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، «سامانه ملی هوشمند کشاورزی» را با هدف ثبت لحظه‌ای داده‌های مصرف آب، نهاده‌ها و عملکرد مالی، همراه با الگوریتم‌های هوش مصنوعی و تحلیل فوری داده‌ها، شناسایی تخلفات و ارائه پیشنهادات اصلاحی راه‌اندازی کند.

تبصره- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ظرف مدت دو سال از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با ادغام سامانه‌های هوش مصنوعی در مدیریت منابع و فرآیندهای تولید، کلیه فعالیت‌های مرتبط با تولیدات کشاورزی از جمله شرکت‌های کشت و صنعت، گلخانه‌ها، مزارع کوچک و بزرگ، واحدهای تبدیلی و تکمیلی، سردخانه‌ها، فرآوری محصولات، تعاونی‌های کشاورزی و تعاونی‌های روستایی را تحت پوشش سامانه هوشمند کشاورزی قرار دهد. این سامانه باید قابلیت رصد لحظه‌ای داده‌هایی از قبیل الگوی کشت، مصرف آب و انرژی، وضعیت خاک، نهاده‌های کشاورزی، عملکرد محصول، ضایعات، فرآوری و بازاریابی را داشته باشد و ضمن ایجاد شفافیت، با تحلیل هوشمندانه اطلاعات، پیشنهادات لازم برای تصمیم‌گیری را ارائه نماید.

ماده ۱۵- آیین‌نامه اجرائی این قانون مشتمل بر موضوعات نحوه تشکیل شرکتهای تعاونی روستایی، تعیین مشوق‌های حمایتی و نحوه برخورد با تعاونی‌های روستایی متخلف، نحوه رفع اختلافاتی که بین دستگاهها در اجرای این قانون حادث می‌شود، سازوکار نظارت بر اجرای این قانون و سازوکار آموزش کشاورزان و تعاونی‌ها، توسط وزارت جهاد کشاورزی ظرف شش ماه تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۶- این قانون یکسال پس از انتشار در روزنامه رسمی لازم‌الاجراء است.

ماده ۱۷- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستایی مصوب ۱۳۴۹/۱۲/۲۴ نسخ می‌گردد.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح راهبری هوشمند کشاورزی ایران (رهک) تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگریده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱ دارای موضوع و عنوان مشخص :	☒ است	☐ نیست
۲ عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق :	☒ است	☐ نیست
۳ دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال :	☒ است	☐ نیست
۴ توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه :	☒ شده است	☐ نشده است
۵ طرح دارای موضوع واحد :	☐ است	☒ نیست
• و ارائه آن در قالب :	☐ ماده واحده	☒ مواد متعدد
• با ایراد مواجهه :	☒ نیست	☐ است
۶ بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ :	☒ شده است	☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

۱-وفق ماده ۱۵۶ آیین نامه داخلی مجلس اصل بر رسیدگی عادی به طرح ها و لوایح است و فوریت آنها باید مبین ضرورت باشد که در طرح مذکور دلایل لزوم یک فوریت ارائه آن قید نشده است. ۲- ماده ۱ که به بیان اهداف قانون پرداخته جایگاهش ذیل مقدمه توجیهی است و از متن طرح حذف شود. ۳-در بند ۴ ماده ۱ استراتژیک مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است. معادل فارسی آن واژه راهبردی جایگزین شود. ۴- میزان مساحت در تبصره ۱ ماده ۳ مبهم است. ۵- ماده ۷ مبنی بر راه اندازی «سامانه نظارت بر قیمت گذاری و توزیع محصولات تبدیلی یا تکمیلی و نیز ماده ۱۴ مبنی بر راه اندازی سامانه ملی هوشمند کشاورزی دارای بار مالی و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است و بند الف ماده ۱۱ رافع بار مالی نیست. ۶- مهلت های مقرر در مواد ۶ و ۱۱ ، ۲۴ ماه و ۱۸ ماه و ۳۰ ماه به جهت وحدت رویه در متون قانونی تبدیل به سال شود. ۷- طرح مبنی بر تشکیل شرکتهای تعاونی روستایی و تعیین مشوق های حمایتی ، تشکیل شورای عالی کشاورزی و احداث دامداری یا

شیلات صنعتی دارای بار مالی و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است. ۸- در خصوص ماده ۱۶ لازم به ذکر است که مطابق ماده ۲ قانون مدنی، قوانین علی الاصول ۱۵ روز پس از انتشار در روزنامه رسمی لازم الاجراست، مگر در خود قانون ترتیب دیگری تعیین شده باشد.

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۵	طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۶	طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۷	طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۸	طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۹	طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۱۰	طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد
۱۱	طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد ☐ دارد

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

.

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

.

.

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

ب - سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۳/۱
مقام معظم رهبری -- منقح ۱۳۹۶/۱۱/۱۵ مصوب: ۱۳۸۴/۰۳/۰۱

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی
روستایی مصوب: ۱۳۴۹/۱۲/۲۴

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳/۰۳/۰۱
==منقح ۱۴۰۳/۰۴/۱۱ مصوب: ۱۴۰۳/۰۳/۰۱

بخش های قانون: قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳/۰۳/۰۱
==منقح ۱۴۰۳/۰۴/۱۱-ماده ۳۳-الف**قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران
مصوب ۱۴۰۳/۰۳/۰۱ ==منقح ۱۴۰۳/۰۴/۱۱-ماده ۳۳-ت-ردیف ۳

عنوان قانون: قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۰۴/۲۳ با
اصلاحات و الحاقات بعدی -- منقح ۱۳۹۷/۴/۳ مصوب: ۱۳۸۹/۰۴/۲۳

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: قانون توزیع عادلانه آب -- منقح ۱۳۹۶/۱۱/۱۴ مصوب: ۱۳۶۱/۱۲/۱۶

بخش های قانون: تمام متن